

nárok na zaplacení ve vyšší částce, totiž ve výši celé jeho pohledávky 3.400 Kč s příslušnými úroky a útratami a nikoli jen ve výši 500 Kč s případnými úroky. Naproti tomu neprávem se domáhají žalované zamítnutí žalobního nároku vůbec.

Čís. 7531.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888).

Předpis § 47 zák. vztahuje se na zástupce a zřizence podnikatelovy nejen tehdy, když jednají z vlastního popudu, nýbrž i tehdy, když jsou vykonavateli příkazu podnikatelova. Je-li podnikatelem cukrovaru akciová společnost, jsou její ředitel a kontrolor zmocněnci (representanty) podnikatele ve smyslu § 47 zák., nikoliv osobami jmenovanými v § 45, druhý odstavec, zák.

Proti osobám, uvedeným v § 45, druhý odstavec, zák. má poškozený nárok na náhradu škody způsobené úrazem pouze za předpokladů § 46 zák., proti osobám uvedeným v § 47, první odstavec, zák. podle všeobecných zákonných předpisů o náhradě škody.

Závazek k náhradě škody úrazem při bourání klenby, ježto byly zanedbány předpisy § 32 nařízení ze dne 7. února 1907, čís. 24 ř. zák.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1927, Rv I 390/27.)

Žalobce byl zaměstnán jako dělník při úpravě kanálu v cukrovaru, jehož ředitelem byl Josef B. a kontrolorem Jan S. Při práci se probořil se žalobcem kanál a žalobce byl poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice proti Josefu B-ovi a Janu S-ovi důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Lhostejno jest pro tento spor, zda žalovaní prováděli adaptační práce podle výslovného příkazu své zaměstnavatelky, neboť žalovaní jsou tu podle § 47 úrazového zákona osobami třetími a nemůže býti žalobce nucen, by žaloval také zaměstnavatelku. Zavinení Josefa B-a spočívá v tom, že provádění prací stavebních ve vlastní režii závodu uložil kontroloru S-ovi, jenž není stavebním odborníkem, ač k bourání klenutí měl býti přibrán jen oprávněný živnostník. Nerozhodno jest, zda se práce takové v různých cukrovarech provádějí ve vlastní režii, zejména zda jsou tam odborně vzdělaní technici. Důkaz o tom nabídnutý znalci cukerního průmyslu by neměl ani pro tento spor ani pro posouzení viny žalovaných a stupně jich zavinení významu a není vadou řízení, že nebyl připuštěn. Za osekání opěrné zdi a za nezabezpečení její zodpovídá kontrolor Jan S., jenž jak nesporně práce zbourání zdi řídil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaní Josef B. a Jan S. napadají rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů § 503 čis. 2 a 4 c. ř. s. Nesprávné právní posouzení věci spatřují v tom, že se odvolací soud nepřiklonil k jejich právnickým vývodům ohledně §§ 45 a 47 zákona o úrazovém pojištění dělnickém. O této výtce je nutno pojednati napřed, protože základem pro rozhodnutí tohoto sporu je rozřešení otázky, zda na dovolatele lze použiti předpisu § 47 cit. zák. Nižší soudy zodpověděly tuto otázku kladně a to právem, neboť § 45 jedná o postižných nárocích pojišťovny proti podnikateli co do škody, kterou zavinil úmyslně nebo hrubým zaviněním on sám nebo jeho zákonný zástupce, u akciových, výrobních, hospodářských společnostech a jiných spolcích pak i člen představenstva nebo likvidator, při obchodních společnostech i společník oprávněný k vedení nebo likvidator. Poměru mezi pojištěným a podnikatelem nebo třetí osobou se netýká. Ten je upraven následujícími předpisy §§ 46 a 47, oním poměr s podnikatelem, tímto poměr s třetími osobami. Ze zákona nelze vyvoditi, že se předpis § 47 vztahuje na zástupce a zřízence podnikatelovy jenom tehdy, když jednají z vlastního popudu, nikoli když jsou vykonateli příkazu podnikatelova, jak tvrdí dovolatelé. Je lhostejno, zda podnikatelka — rafinerie cukru — dala řediteli cukrovaru Josefu B-ovi příkaz, by provedl přípravné práce ve vlastní režii, tedy bez stavitele. Takový příkaz nemohl sprostiti ani jeho ani S-a z povinnosti, by zachovali všeobecně závazné předpisy pro práce toho druhu. Podnikatelem je v tomto případě akciová společnost. Ředitel jejího cukrovaru B. a kontrolor S. jsou jejími zmocněnci nebo representanty ve smyslu § 47 cit. zák., nikoli osoby jmenované v § 45 druhý odstavec. Proti osobám uvedeným v § 45, druhý odstavec, má poškozený nárok na náhradu škody způsobené úrazem jenom za předpokladu § 46, proti osobám uvedeným v § 47 první odstavec podle všeobecných zákonných předpisů o náhradě škody (§§ 1325 až 1327 obč. zák.). Nižší soudy považovaly za zjištěno, že klenba, o kterou v tomto případě šlo, byla konstruktivní částí budovy. Toto zjištění je založeno na posudku znalce. Proti té části posudku nebyly v první stolici vzneseny námitky, ani nebyl učiněn pokus je vyvrátiti. Je nutno položiti je za základ rozhodnutí. Pro probourání klenutí je předepsáno v § 32 nař. min. obchodu ze dne 7. února 1907, čis. 24 ř. zák., že smí býti provedeno jenom za stálého odborného vedení. To dovolatelé zanedbali. Zanedbání odborného vedení bylo v příčinné souvislosti s úrazem a tím i se škodou. Proto jsou dovolatelé povinni škodu nahraditi (§§ 1295, 1325 obč. zák.). Okolnost, kdo je podle stavebního řádu zodpověden správním úřadům za dodržení jeho předpisů, je nerozhodna. Pro obor občanského práva řeší otázku občanský zákon. Lhostejno je, zda se podobné práce, jako byla ta, při níž se přihodil žalobci úraz, provádějí v cukrovarech tak, jak ji prováděli nebo dali prováděti žalovaní, neboť zanedbání jiných osob v jiných případech neomlouvá jejich zanedbání. Předpis § 47 zák. o úr. poj. děl. neobmezuje povinnost nahraditi škodu na hrubé zavinění. Stačí jakékoli

podle předpisů občanského zákoníka. V tomto období sporu nemohou dovolatelé s úspěchem namítati, že práce, při nichž se úraz přihodil, byly takové, že při nich nebylo nutno zachovati tak dalekosáhlá bezpečnostní opatření, jaká předpisuje zmíněné nařízení, neboť jenom v první stolici mohli namítati, že klenba, o kterou zde jde, nespadá pod hledisko zmíněného § 32 nař. V opravném řízení je námitka ta nedovolenou novotou.

Čís. 7532.

Obmyslný držitel hospodářství může žádati náhradu nákladu na hospodářství jen jako jednatel bez příkazu a to jen potud, pokud jednal k patrnému a převládajícímu užítku vlastníka, nemůže se však domáhati náhrady za vlastní píli a námahu.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1927, Rv I 516/27.)

Pro žalobkyni vázlo na nemovitosti právo předkupní. Byvši vyzvána majitelkou usedlosti uplatnila žalobkyně právo předkupní. Usnesením ze dne 28. srpna 1920 bylo vloženo na usedlost vlastnické právo pro žalovaného a současně byla vymazána poznámka předkupního práva. Na základě rozhodnutí nejvyššího soudu bylo však předkupní právo v pozemkové knize opět poznamenáno a vlastnické právo žalovaného vymazáno. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném náhrady 35.000 Kč za užítky vytěžené žalovaným z usedlosti. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V důvodech projevil odvolací soud právní názor, že žalovaný stal se obmyslným držitelem, jakmile se o předkupním právu odvolatelčině dozvěděl, že žalovaný dozvěděl se o něm v dubnu nebo v květnu 1920 a že od tohoto okamžiku ručí žalovaný jako obmyslný držitel za všechny užítky, které z usedlosti docílil, ba i za užítky, kterých nedocílil, kterých by však byla mohla docíliti žalobkyně, kdyby jí byl odpůrce hned usedlost odevzdal, a že jest povinen všechny tyto užítky žalobkyni vydati nebo dáti jí za ně náhradu bez ohledu na náklad, který sám na jich docílení vynaložil. Na konec vyslovil odvolací soud, by procesní soud vzal především v úvahu, kdy se stal odpůrce držitelem obmyslným, kdy obmyslnost jeho držby přestala (odevzdáním usedlosti), dále, by uvážil a zjistil, které užítky z usedlosti odpůrce docílil a které by mohla docíliti žalobkyně a jakou hodnotu tyto užítky představují. Procesní soud první stolice potom uznal žalovaného povinným, by složil do soudní úschovy 1.433 Kč 90 h, jinak žalobu zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.